

Teza: stosunki z klientem

Uzależnienie wydania tytułu wykonawczego przez pełnomocnika klientowi, od zapłaty przez klienta honorarium na rzecz pełnomocnika, stanowi delikt dyscyplinarny.

Sygn. akt: WO -19/19

ORZECZENIE

z dnia 9 kwietnia 2019 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie

w składzie:

Przewodniczący: SWSD Stefan Mazurkiewicz

Sędziowie: SWSD Jolanta Ruszczak, SWSD Arkadiusz Sawala /sprawozdawca/

Protokolant: Aneta Stefańska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego radcy prawnego Wacława Góreckiego

po rozpoznaniu w dniu 9 kwietnia 2019 r. na rozprawie sprawy radcy prawnego J. W. (WA- (...))

obwinionej o czyn z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w związku z art. 6, art. 8 i art. 36 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego oraz o czyn z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w związku z art. 6, art. 8 i art. 46 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

na skutek odwołania oskarżyciela - Rzecznika Dyscyplinarnego, odwołania pełnomocnika pokrzywdzonego T. D. oraz odwołania obrońcy obwinionej radcy prawnego J. W.

od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie z dnia 10 września 2018 r. (sygn. akt D 78/17)

orzeka:

1.

zmienia orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie z dnia 10 września 2018 r., w sprawie o sygnaturze akt D78/17, w ten sposób, że w miejsce przywołanego w opisie czynu oraz w punkcie 1 sentencji orzeczenia „art. 36 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego” wpisuje „art. 36 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego”,

2.

utrzymuje orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie z dnia 10 września 2018 r. w zakresie pkt 3,

3.

uchyla zaskarżone orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie z dnia 10 września 2018 r. w zakresie pkt 2 orzeczenia i przekazuje sprawę Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu Okręgowej Izby Radców Prawnych do ponownego rozpoznania,

4.

na podstawie art. 626 § 1 k.p.k. w zw. z 627 k.p.k. oraz § 11 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie i w związku z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych zasądza od obwinionej na rzecz pokrzywdzonego T. D. kwotę 840 zł z tytułu wydatków za udział pełnomocnika w postępowaniu odwoławczym,

5.

na podstawie art. 70⁶ ustawy o radcach prawnych zasądza od obwinionej koszty postępowania odwoławczego przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w zryczałtowanej kwocie 1200,00 (słownie: jeden tysiąc dwieście) złotych na rzecz Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 1 grudnia 2016 r. T. D. złożył do Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie skargę na radcę prawnego J. W., wpisaną na listę radców prawnych pod nr WA- (...).

Po przeprowadzeniu dochodzenia dyscyplinarnego (sygn. akt RD 374/16), Rzecznik Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie pismem z dnia 20 listopada 2017 r. wniósł o ukaranie radcy prawnego J. W., zarzucając jej, że:

1)

w dniu 5 lipca 2016 r. w Siedlcach wystawiła dla T. D. fakturę VAT na kwotę 959,99 zł tytułem zastępstwa procesowego w sprawie o sygn. akt XVI GC 1816/13 i akt komorniczych KM 34/16, po czym pismem z dnia 17 października 2016 r. wezwała do zapłaty kwoty wynikającej z przedmiotowej faktury a następnie skierowała do Sądu Rejonowego dla Warszawy Śródmieścia XVII Wydział Gospodarczy pozew o zapłatę przedmiotowej kwoty (sygn. akt XVII GNC 6579/16) - w sytuacji braku między radcą prawnym J. W. a T. D. stosunku prawnego, z którego wynikałby obowiązek zapłaty przez T. D. na rzecz J. W. honorarium w postaci wynagrodzenia lub kosztów zastępstwa, tj. popełnienie czynu z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w związku z art. 6, art. 8 i art. 36 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego;

2)

w dniu 5 lipca 2016 r. w Siedlcach uzależniła wydanie T. D. oryginału tytułu wykonawczego od uprzedniego uregulowania należności wskazanej w fakturze VAT, wystawionej w dniu 5 lipca 2016 r. przez J. W. dla T. D., tj. popełnienie czynu z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w związku z art. 6, art. 8 i art. 46 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Po przeprowadzeniu rozprawy, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Warszawie, orzeczeniem z dnia 10 września 2018 r. uznał radcę prawnego J. W. winną czynu zarzucanego jej w punkcie 1 wniosku o ukaranie, tj. czynu stanowiącego przewinienie dyscyplinarne jako sprzeczne z zasadami wyrażonymi w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w związku z art. 6, art. 8 i art. 36 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i na podstawie art. 64 ust. 1 i art. 65 ust. 1 pkt 2 ustawy o radcach prawnych wymierzył karę nagany.

Od zarzutu opisanego w pkt 2 wniosku o ukaranie OSD uniewinnił obwinioną J. W..

Od powyższego orzeczenia, pismem z dnia 3 grudnia 2018 r. Rzecznik Dyscyplinarny złożył odwołanie, zaskarżając je w części, tj. w zakresie pkt 2 orzeczenia i wnosząc o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy w tym zakresie Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu w Warszawie do ponownego rozpoznania.

Skarżący zarzucił zaskarżonemu orzeczeniu:

1)

obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 6, art. 8 i art. 46 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, poprzez ich niezastosowanie i uznanie, że zachowanie polegające na uzależnieniu wydania pokrzywdzonemu oryginału tytułu wykonawczego od uprzedniego uregulowania należności wskazanej w fakturze VAT, wobec faktu, że mimo nie uiszczenia przez pokrzywdzonego należności wskazanej w ww. fakturze oryginał został ostatecznie pokrzywdzonemu zwrócony - nie narusza ww/ przepisów.

Odwołanie od orzeczenia OSD z dnia 10 września 2018 r., pismem z dnia 17 grudnia 2018 r. wniósł także obrońca Obwinionej - radca prawny T. K., zaskarżając orzeczenie co do winy oraz w części - co do punktu 1 i 3 tego orzeczenia, a tym samym, co do rozstrzygnięcia Sądu w przedmiocie punktu 1 wniosku o ukaranie, jednocześnie zarzucając zaskarżonemu orzeczeniu:

1) naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na treść orzeczenia, tj:

- art. 413 § 2 pkt 1 kpk w zw. z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych, poprzez ich niewłaściwe zastosowanie prowadzące do przypisania Obwinionej naruszenia zapisów Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, a tym samym dopuszczenia się przewinienia dyscyplinarnego o nieistniejącej kwalifikacji prawnej, poprzez przypisanie naruszenia zapisów Kodeksu Etyki Radcy Prawnego o kwalifikacji prawnej nieznannej temu kodeksowi, a to wskazującej naruszenie art. 361 w/w Kodeksu;
- art. 424 § 1 pkt 1 i 2 kpk w zw. z art. 413 § 2 pkt 1 kpk w zw. z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych, poprzez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na zaniechaniu przytoczenia w pisemnych motywach orzeczenia szczegółowego wyjaśnienia podstawy prawnej przypisanego deliktu dyscyplinarnego w kontekście niewyjaśnionej i nieustalonej daty udzielenia umocowania przez pokrzywdzonego Obwinionej, zaniechaniu dokonania subsumcji ustalonego stanu faktycznego w zakresie zachowania Obwinionej oraz przytoczenie w pisemnych motywach podstawy prawnej naruszenia przepisów Kodeksu Etyki Radcy Prawnego;
- art. 4 kpk w zw. z art. 5 § 1 i § 2 kpk w zw. z art. 7 kpk w zw. z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i przypisanie Obwinionej czynu zarzuconego w pkt 1 wniosku o ukaranie, będące następstwem dokonania przez OSD dowolnej i wybiórczej oceny zgromadzonego materiału dowodowego opartego na pobieżnej jego analizie, prowadzącej do błędnych ustaleń faktycznych oraz zaniechania rozpoznania wszystkich wniosków dowodowych zgłoszonych przez obronę oraz powołanie się w rozważaniach na nieprawomocne orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego;

2)

dokonanie błędnych ustaleń faktycznych mających istotny wpływ na treść zapadłego orzeczenia;

3)

naruszenie prawa materialnego, tj., art. 6, art. 8 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w zw. z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych poprzez niewłaściwe ich zastosowanie w zakresie przypisanego punktem 1 sentencji orzeczenia przewinienia dyscyplinarnego i przyjęcie, że w/w przepisy zabraniają radcy prawnemu wystawiania faktur VAT i żądania zapłaty należności w związku ze świadczeniem pomocy prawnej bez istnienia stosunku prawnego, z którego wynikałby obowiązek zapłaty wynagrodzenia lub kosztów zastępstwa procesowego.

W odwołaniu, obrońca Obwinionej wniósł o uchylenie zaskarżonej części orzeczenia, tj. w pkt 1 i pkt 3 oraz przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu; ewentualnie o zmianę pkt

1 zaskarżonego orzeczenia poprzez uniewinnienie od zarzucanego czynu oraz zmianę pkt 3 zaskarżonego orzeczenia poprzez obciążenie kosztami postępowania Okręgową Izbę Radców Prawnych w Warszawie.

Ponadto, pismem z dnia 17 grudnia 2018 r. przedmiotowe orzeczenie zaskarżył także pełnomocnik pokrzywdzonego T. D. - adwokat B. K. - w zakresie pkt 2, tj. uniewinnienia obwinionej od czynu zarzucanego w pkt 2 wniosku o ukaranie oraz w zakresie pominięcia rozstrzygnięcia co do wniosku o obciążenie obwinionej kosztami ustanowienia pełnomocnika pokrzywdzonego. W/w odwołaniem pełnomocnik pokrzywdzonego domagał się uchylenia zaskarżonego orzeczenia w zakresie pkt 2 i przekazania sprawy Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu do ponownego rozpoznania oraz uzupełnienia w zakresie orzeczenia o zwrocie od obwinionej kosztów ustanowienia pełnomocnika w postępowaniu dyscyplinarnym.

Zaskarżonemu orzeczeniu pełnomocnik Pokrzywdzonego zarzucił:

1)

naruszenie prawa materialnego, tj. art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 6, art. 8 i art. 46 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego poprzez przyjęcie, że uzależnienie wydania oryginału tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie XVI Wydział z dnia 30 lipca 2015 r., sygn. akt XVI GC 1816/13, od uregulowania należności wynikającej z bezpodstawnie wystawionej faktury VAT nr 33/2016 nie stanowi deliktu dyscyplinarnego spenalizowanego w art. 6, art. 8 i art. 46 Kodeksu Etyki;

2)

naruszenie art. 626 § 1 k.p.k. w zw. z art. 627 k.p.k. w zw. z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych, poprzez jego niezastosowanie i pominięcie rozstrzygnięcia o zwrocie kosztów ustanowienia pełnomocnika na rzecz pokrzywdzonego, mimo złożonego w tym zakresie wniosku przez pełnomocnika pokrzywdzonego.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje.

Podstawą odpowiedzialności dyscyplinarnej radcy prawnego są przepisy ustawy o radcach prawnych stosowane w związku z przepisami Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, którym w tej sprawie jest Kodeks Etyki Radcy Prawnego (dalej również jako: KERP) stanowiący załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. Zgodnie z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych, radca prawny podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za postępowanie sprzeczne z prawem, zasadami etyki lub godnością zawodu bądź za naruszenie swoich obowiązków zawodowych. Na podstawie art. 74¹ pkt 1 i 2 ustawy o radcach prawnych, w sprawach nieuregulowanych do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego oraz rozdziałów I-III Kodeksu karnego.

Na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. po rozpoznaniu środka odwoławczego, sąd orzeka o utrzymaniu w mocy, zmianie lub uchyleniu zaskarżonego orzeczenia w całości lub w części. Zgodnie z art. 437 § 2 k.p.k. sąd odwoławczy zmienia zaskarżone orzeczenie, orzekając odmiennie co do istoty, lub uchyla je i umarza postępowanie; w innych wypadkach uchyla i przekazuje sprawę sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1, art. 454 lub jeżeli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. W myśl art. 438 pkt 2 k.p.k. orzeczenie ulega uchyleniu lub zmianie w razie stwierdzenia obrazy przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia.

Mając na uwadze powyższe przepisy, orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego w Warszawie z dnia 10.09.2018 r. (sygn. akt D 78/2017), jak również argumenty podniesione w odwołaniach przez Rzecznika Dyscyplinarnego, przez obrońcę Obwinionej i przez pełnomocnika pokrzywdzonego oraz ustalony stan faktyczny - w danej sprawie należało:

1)

zmienić zaskarżone orzeczenie w pkt 1 w zakresie kwalifikacji sprostowania omyłki w kwalifikacji prawnej przywołanej w opisie czynu oraz sentencji orzeczenia,

2)

uchylić zaskarżone orzeczenie w pkt 2 i przekazać sprawę OSD do ponownego rozpoznania,

3)

utrzymać orzeczenie w mocy w zakresie pkt 3,

4)

zasądzić od obwinionej na rzecz pokrzywdzonego kwotę 840 zł tytułem wydatków za udział pełnomocnika w postępowaniu przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny, po analizie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, uznaje ustalenia OSD za prawidłowe i przyjmuje je za własne. Stwierdzić należy, że ustalenia te są wynikiem prawidłowej oceny dowodów oraz właściwego stosowania obowiązujących przepisów.

W oparciu o przeprowadzone w toku postępowania dowody, daje się wyprowadzić wnioski i ustalić fakty tożsame z tymi ustalonymi przez sąd dyscyplinarny pierwszej instancji, na podstawie których uznać można, że Obwiniona swoim zachowaniem dopuściła się czynów naruszających przepisy art. 6, art. 8 i art. 36 ust. 1 KERP.

Odnosząc się do zarzutów zawartych w odwołaniu obrońcy Obwinionej, wskazać należy, iż zarzuty te okazały się niezasadne.

Względem pierwszego zarzutu, tj. zarzutu naruszenia art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych, należy stwierdzić, że podnoszone uchybienie sprowadza się w tym wypadku do popełnienia przez OSD oczywistej omyłki pisarskiej i nie ma jakiegokolwiek wpływu na treść zapadłego orzeczenia.

Oczywistym jest, że w kwalifikacji prawnej przypisanego Obwinionej czynu w punkcie 1 zaskarżonego orzeczenia OSD nastąpiła omyłka pisarska. W kwalifikacji czynu, w ślad za kwalifikacją zawartą we wniosku o ukaranie, winien być wskazany art. 36 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego - w miejsce: art. 36 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Wobec powyższego, w tym zakresie WSD dokonał zmiany w punkcie 1 zaskarżonego orzeczenia, poprzez właściwe oznaczenie danego przepisu Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, tj. art. 36 ust. 1.

Jednocześnie WSD zaznacza, że należy mieć na uwadze, iż w pozostałym zakresie punkt 1 zaskarżonego orzeczenia pozostaje w mocy, tj. w przedmiocie uznania radcy prawnego J. W. winnej popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 6, art. 8 i art. 36 ust. 1 KERP i wymierzenia Obwinionej kary nagany.

Również zarzut naruszenia art. 424 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych, nie mający wpływu na treść zaskarżonego orzeczenia OSD, nie zasługiwał na uwzględnienie.

Jak wynika z ugruntowanego orzecznictwa, w przypadku naruszenia przepisu art. 424 k.p.k., nie sposób wykazać, że miało ono wpływ na treść orzeczenia, skoro uzasadnienie zostało sporządzone po jego ogłoszeniu, a więc do obrazu przepisu art. 424 k.p.k. doszło już po wydaniu orzeczenia (wyr. SA w Łodzi z 13.9.2007 r., II AKa 105/07; wyr. SA w Warszawie z 12.4.2013 r., II AKa 95/13). Nawet poważne wady pisemnego uzasadnienia wyroku nie mogą być utożsamiane z samym wyrokiem i same w sobie nie oznaczają, że wadliwe jest również objęte nim rozstrzygnięcie (wyr. SN z 7.4.2004 r., V KK 239/03, OSNwSK 2003, Nr 1, poz. 1797).

Niemniej, w ocenie WSD, uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia sądu pierwszoinstancyjnego, spełnia kryteria określone w art. 424 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k., gdyż nie zawiera istotnych luk i niedostatków w zakresie oceny dowodów, ustaleń faktycznych i oceny prawnej, co tym samym umożliwia poddanie zaskarżonego orzeczenia kontroli.

Należy stwierdzić, że w przedmiotowym uzasadnieniu, OSD wskazał, jakie fakty uznał za udowodnione, którym dowodom odmówił wiarygodności, podając tym samym podstawy dokonania ustaleń faktycznych, na których oparł swoje rozstrzygnięcie.

WSD podziela stanowisko sądu pierwszej instancji w przedmiocie przyznania wiarygodności zgromadzonym w sprawie i ujawnionym w toku rozprawy dowodom z dokumentów, dowodom z zeznań pokrzywdzonego T. D. oraz świadka M. P.. Powyższe dowody zostały ocenione z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego.

Z przeprowadzonych dowodów wynika, że Pokrzywdzony zawarł z M. P. prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...) umowę zlecenia windykacji wierzytelności przysługującej mu od Zakładu (...), która obejmowała postępowanie przedsądowe, sądowe, predezekucyjne oraz egzekucyjne. Pokrzywdzony w celu umożliwienia windykacji, udzielił pełnomocnictwa procesowego wskazanym przez M. P. radcom prawnym: w dniu 18 kwietnia 2013 r. radcy prawnemu B. L., a po jego wypowiedzeniu - radcy prawnemu J. W..

Obwiniona, po wpisaniu na listę radców prawnych, współpracowała z M. P. na podstawie umowy o pracę z dnia 26 kwietnia 2014 r. Do obowiązków Obwinionej z tego tytułu należało m.in. świadczenie pomocy prawnej klientom M. P., w tym także Pokrzywdzonemu.

Na rzecz T. D., Obwiniona świadczyła pomoc prawną w sprawie Zakładu (...), prowadzonej przed Sądem Rejonowym dla m.st. Warszawy w Warszawie, XVI Wydział Gospodarczy pod sygn. akt XVI GC 1816/13 oraz przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Myślenicach K. Ż. pod sygn. akt KM 34/16.

Jak wynika z materiału dowodowego, Pokrzywdzony na mocy zawartej umowy z M. P. był zobowiązany do zapłaty na jego rzecz umówionego wynagrodzenia za prowadzoną windykację. Pokrzywdzony nie zawierał jakiejkolwiek innej umowy z Obwinioną, z której wynikałoby roszczenie Obwinionej o zapłatę wynagrodzenia. Obwiniona za prowadzoną sprawę rozliczać się miała z M. P., na mocy zawartej umowy o pracę.

Powyższe ustalenia, których dokonał OSD, również zdaniem sądu odwoławczego nie zostały w żaden sposób skutecznie podważone.

WSD wskazuje, że nie sposób jest uznać za udowodnione twierdzeń Obwinionej i przyjąć je za podstawę rozstrzygnięcia, jakoby Obwiniona również zawarła z Pokrzywdzonym umowę o świadczenie pomocy prawnej.

W ocenie Sądu, uznanie, że Pokrzywdzony zawarłby równoległe dwie umowy o prowadzenie tej samej sprawy, z którymi łączyłby się obowiązek uiszczenia należnego wynagrodzenia, stoi w sprzeczności z zasadami logiki i doświadczenia życiowego.

Za uznaniem, że Obwinionej nie łączyła umowa z Pokrzywdzonym, przemawia również ta okoliczność, iż Pokrzywdzona w związku z wieloletnią współpracą z M. P., miała wiedzę o tym, że to M. P. zawierał z klientami umowy i to na jego rzecz klienci dokonywali płatności.

Ponadto, o braku istnienia podstaw do wystawienia przez Obwinioną faktury VAT nr 33/2016 na kwotę 959,99 zł, bezwzględnie świadczy oddalenie powództwa o zapłatę należności wynikającej z przedmiotowej faktury. Powyższe bez wątplenia stanowi o tym, że Obwiniona obciążyła Pokrzywdzonego bezzasadnie kosztami zastępstwa procesowego.

Wobec powyższych ustaleń, fakt wyżej opisanego zachowania Obwinionej, nie budzi wątpliwości co do tego, że Obwiniona zachowaniem tym dopuściła się w sposób zawiniony zarzucanego jej przewinienia dyscyplinarnego, określonego w art. 64 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 6, art. 8 i art. 36 ust. 1 KERP.

Działanie Obwinionej, polegające na obciążeniu Pokrzywdzonego kosztami zastępstwa procesowego mimo braku ku temu podstaw, jawi się jako zachowanie nieetyczne i niegodne radcy prawnego, podważające zaufanie społeczeństwa do tego zawodu.

Wola Obwinionej wyegzekwowania wynagrodzenia od Pokrzywdzonego, podczas gdy było ono już przedmiotem rozliczeń za daną sprawę z podmiotem, z którym Obwinioną łączył stosunek pracy, na podstawie którego podejmowała w sprawie czynności - w ocenie sądu postrzegane jest jako nieuczciwe i niezgodne z zasadami współżycia społecznego. Takie zachowanie uchybia przepisom Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, zgodnie z którymi radca prawny zobowiązany jest wykonywać czynności zawodowe rzetelnie i uczciwie, zgodnie z prawem, zasadami etyki zawodowej oraz dobrymi obyczajami.

Działanie Obwinionej stanowiło również naruszenie przepisów KERP regulujących kwestię rozliczeń finansowych z klientem, które to powinny być uregulowane w umowie z klientem przed przystąpieniem do wykonywania pomocy prawnej.

Wynagrodzenie, którego domagała się Obwiniona, nie miało jakiegokolwiek podstawy w umowie czy innych ustaleniach, co przesądza o świadomym naruszeniu zasad etyki radcy prawnego.

Z tych też względów, pozostałe zarzuty podniesione w odwołaniu obrońcy Obwinionej, tj. zarzut naruszenia art. 4 k.p.k. w zw. z art. 5 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych, zarzut dokonania błędnych ustaleń faktycznych mających istotny wpływ na treść zapadłego orzeczenia, jak również zarzut naruszenia art. 6, art. 8 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w zw. z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych okazały się nietrafne i tym samym odwołanie to nie zasługiwało na uwzględnienie.

W ocenie WSD, wymierzona w pkt 1 orzeczenia OSD z dnia 10 września 2018 r. kara jest adekwatna do stopnia zawinienia, charakteru przewinienia dyscyplinarnego oraz stopnia społecznej szkodliwości czynu. Mając na uwadze uprzednią niekaralność Obwinionej, WSD podziela stanowisko sądu pierwszej instancji i uznając karę nagany za odpowiednią do spełnienia swoich celów, w tym zakresie utrzymuje w mocy zaskarżone orzeczenie.

W dalszej kolejności, rozpoznając zarzuty zawarte w odwołaniu Rzecznika Dyscyplinarnego oraz odwołaniu pełnomocnika pokrzywdzonego, WSD uznając, iż przedmiotowe odwołania zasługują na uwzględnienie, uchylił zaskarżone orzeczenie w pkt 2, tj. co do uniewinnienia obwinionej od zarzucanego jej przewinienia dyscyplinarnego, określonego w art. 6, art. 8 i art. 46 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

OSD orzeczeniem z dnia 10 września 2018 r. uniewinnił bowiem Obwinioną od zarzucanego jej czynu, polegającego na uzależnieniu wydania Pokrzywdzonemu oryginału tytułu wykonawczego od uprzedniego uregulowania należności wynikającej z faktury VAT wysłanej Pokrzywdzonemu pocztą.

Jak wynika z dokonanych przez sąd pierwszej instancji ustaleń faktycznych, w oparciu o przeprowadzone dowody, w tym w szczególności pismo Obwinionej z dnia 5 lipca 2016 r. skierowane do Pokrzywdzonego oraz wyjaśnień Obwinionej złożonych na rozprawie w dniu 12.02.2018 r., Obwiniona przesłała pokrzywdzonemu wraz z pismem z dnia 5 lipca 2016 r. fakturę VAT nr 33/2016 opiewającą na kwotę 959,99 zł z tytułu kosztów zastępstwa procesowego, w którym Obwiniona poinformowała pokrzywdzonego, iż po rozliczeniu przedmiotowej faktury, zostanie mu zwrócony oryginał tytułu wykonawczego, w którego posiadaniu Obwiniona była.

Zdaniem WSD powyższe ustalenia, znajdujące potwierdzenie w zgromadzonym materiale dowodowym, którego moc dowodowa nie została w żaden sposób kwestionowana w toku postępowania, jednoznacznie wskazują, iż zachowanie

Obwinionej wypełniło znamiona przewinienia dyscyplinarnego z art. 46 KERP, stąd należy stwierdzić, że w sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za uznaniem winy Obwinionej w powyższym zakresie.

Przepis art. 46 KERP jest związany z wykonywaniem czynności zawodowych z należytą starannością, uwzględniającą profesjonalny charakter działania. W powyższej normie spenalizowany jest już sam czyn polegający na uzależnianiu wydania dokumentów od uregulowania płatności. Przepis ten nie różnicuje wyczerpania znamion przewinienia dyscyplinarnego w zależności od wystąpienia jakichkolwiek innych okoliczności czy też następstw danego czynu. Dla naruszenia zakazu zawartego w przedmiotowym przepisie bez znaczenia pozostaje fakt, że radcy prawnemu w związku ze świadczeniem pomocy prawnej zostały powierzone oryginały czy też kserokopie dokumentów, jak również to, czy nie wydanie przez radcę prawnego dokumentacji związanej z daną sprawą po ustaniu umocowania uniemożliwiło prowadzenie tej sprawy bądź też czy powstała wskutek tego jakakolwiek szkoda po stronie mocodawcy; wreszcie na fakt dokonania przedmiotowego przewinienia, nie wpływa również taka okoliczność, iż w późniejszym czasie dokumenty te zostały zwrócone mimo nieuregulowania płatności.

Przepis art. 46 KERP jasno i konkretnie stanowi, że radca prawny nie może uzależniać wydania dokumentów od uregulowania przez klienta należności.

Mając to na uwadze, należy uznać, że Obwiniona, zawierając w swoim piśmie z dnia 5 lipca 2016 r. czytelną informację: "Po otrzymaniu płatności zostanie Panu wydany oryginał tytułu wykonawczego" - uzależniła wydanie dokumentu od uregulowania należności i samą tą czynnością dopuściła się przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 46 KERP.

Nie ma przy tym znaczenia, iż Obwiniona w późniejszym czasie zwróciła Pokrzywdzonemu tytuł wykonawczy, mimo iż Pokrzywdzony nie uregulował przesłanej faktury.

Z tego względu, zdaniem WSD, za nietrafne należy uznać rozstrzygnięcie zaskarżonego orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego w przedmiocie uniewinnienia Obwinionej od czynu zarzucanego jej w pkt 2 wniosku o ukaranie.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę na przepis art. 454 § 1 k.p.k., statuującego jedną z dwóch reguł ne peius. Zgodnie z przywołanym przepisem, sąd odwoławczy nie może skazać oskarżonego, który został uniewinniony w pierwszej instancji.

Mając powyższe na względzie, z uwagi na fakt, że zgodnie z art. 74¹ pkt 1 i 2 ustawy o radcach prawnych w sprawach nieuregulowanych do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego, na podstawie art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 454 § 1 k.p.k. należało uchylić zaskarżone orzeczenie w zakresie pkt 2 i przekazać sprawę Okręgowemu Sądowi Dyscyplinarnemu do ponownego rozpoznania.

Uzasadniając powyższe rozstrzygnięcie, WSD powołuje się również na uchwałę siedmiu sędziów Sądu Najwyższego Izby Karnej z dnia 20 września 2018 r., sygn. akt I KZP 10/18, zgodnie z którą możliwość uchylenia wyroku uniewinniającego zachodzi dopiero wtedy, gdy sąd odwoławczy stwierdzi, że zachodzą podstawy do wydania wyroku skazującego.

Uznając zasadność stanowiska pełnomocnika Pokrzywdzonego, WSD, zgodnie z wnioskiem zawartym w odwołaniu z dnia 17 grudnia 2018 r. zasądził w pkt 4 niniejszego orzeczenia zwrot poniesionych wydatków za udział pełnomocnika Pokrzywdzonego w postępowaniu odwoławczym.

Jednocześnie, w związku z podniesionym zarzutem zawartym w odwołaniu pełnomocnika Pokrzywdzonego dotyczącym naruszenia art. 626 § 1 kpk w zw. z art. 627 kpk w zw. z art. 74¹ ustawy o radcach prawnych, WSD wskazuje, że Okręgowy Sąd Dyscyplinarny w Warszawie, w związku z uchyleniem w zakresie pkt 2 orzeczenia z dnia 10 września 2018 r. (sygn. akt D 78/17), rozpoznając ponownie przedmiotową sprawę, winien również orzec w przedmiocie zasądzenia od Obwinionej na rzecz Pokrzywdzonego zwrotu kosztów ustanowienia pełnomocnika w postępowaniu dyscyplinarnym przed Rzecznikiem Dyscyplinarnym oraz przed Sądem I instancji.

O kosztach postępowania odwoławczego Wyższy Sąd Dyscyplinarny orzekł w oparciu o art. 70⁶ ust.2 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tekst jednolity Dz.U. 2016 r. poz. 233 z późn. zm.) obciążając Obwinioną kwotą zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie w wysokości 1200 zł.